

DE PE BLOGUL LUI VLAD HERMAN:

Sfântul Justin Popovici despre poziția Bisericii față de stăpânire

Posted: 31 Aug 2014 11:18 AM PDT

Trebuie să ascultăm pe Dumnezeu mai mult decât pe oameni (Fapte 5, 29). Trebuie să ascultăm de oameni cât timp nu sunt împotriva lui Dumnezeu și a poruncilor Lui.

„Trebuie să ascultăm pe Dumnezeu mai mult decât pe oameni” (Fapte 5, 29). Această maximă este sufletul și inima însăși a Bisericii Ortodoxe. Iată Evanghelia ei, Evanghelia a toate. Iată prin ce trăiește ea, și pentru ce trăiește. Iată din ce se zidește nemurirea și veșnicia ei. Anume aici se află atotvaloarea ei netrecătoare. „A se supune lui Dumnezeu mai mult decât oamenilor” – acesta este principiul principiilor, sfințenia sfințeniilor, măsura tuturor măsurilor.

Această Atot-Evanghelie cuprinde esența tuturor sfintelor canoane ale Bisericii Ortodoxe. Aici, cu nici un preț, Biserica nu poate face nici un fel de concesiuni nici unor regimuri politice, nu pot fi admise nici un fel de compromisuri – nici cu oamenii, nici cu demonii, nici cu prigonitorii Bisericii și cu demolatorii Bisericii.

„A se supune lui Dumnezeu mai mult decât oamenilor” – acesta este statutul Bisericii Ortodoxe, statutul ei veșnic și neschimbător – statutul atotcuprinzător, starea ei veșnică și neschimbată – stare atotcuprinzătoare. Iată care este mai întâi de toate răspunsul dat primilor prigonitori ai Bisericii: Faptele Apostolilor 5, 29. Acesta este și răspunsul ei dat prigonitorilor, de-a lungul veacurilor până la Judecata de Apoi. Pentru Biserica, Dumnezeu totdeauna e pe primul loc, iar omul, lumea, totdeauna pe locul doi. Trebuie să ascultăm de oameni cât timp nu sunt împotriva lui Dumnezeu și a poruncilor Lui. Dar când oamenii se ridică împotriva lui Dumnezeu și a poruncilor dumnezeiești, Biserica trebuie să se împotrivescă și să stea împotriva. Dacă ea nu procedează astfel, ce Biserica mai e și asta? Iar reprezentanții Bisericii – dacă nu procedează astfel, oare mai sunt ei reprezentanți apostolicești ai Bisericii? A se îndreptăți în acest caz cu așa-zisa iconomie (condescendență) bisericească înseamnă nu altceva, decât a-L trăda în ascuns pe Dumnezeu și Biserica Sa. O astfel de iconomie este pur și simplu o trădare a Bisericii lui Hristos.

Biserica reprezintă o veșnicie în timp, în această lume vremelnică. Lumea se schimbă, dar Biserica nu se schimbă; nu se schimbă veșnicia ei adevăr dumnezeiesc, dreptatea ei dumnezeiască, Evanghelia ei dumnezeiască, veșnicia ei unelte dumnezeiești. Nu se schimbă, fiindcă nu se schimbă Domnul Hristos, Care așa este și așa lucrează. Acesta este adevărul și realitatea evanghelică: „Iisus Hristos ieri și azi și în vecii vecilor este Același”(Evrei 13, 8).

Prin veșnicie Biserica este prezentă în timp pentru ca timpul să se sfințească prin ea, să se înnoiască prin ea, să se înveșnicească prin ea și să fie deopotrivă cu ea. Nu Biserica trebuie să fie în pas cu timpul ori cu spiritul vremurilor, ci timpul trebuie să se alinieze după ea, ca fiind veșnică, și spiritul vremurilor – după ea, ca fiind purtătoare a duhului veșniciei, a duhului Dumnezeului-Om. Pentru că ea este de-a pururi sfântă, de-a pururi apostolească. Ea este de-a pururi duhovnicească, de-a pururi dumnezeiască, de aceea niciodată nici nu îndrăznește să jertfească veșnicia vremelniciei, ceea ce aparține lui Dumnezeu – celor omenești, cele cerești – celor pământești. Nu ea urmează a se adapta la spiritul vremurilor, dimpotrivă, ei i se cuvine să potrivească timpul la veșnicie, vremelnicia – veșniciei, cele omenești – Dumnezeirii. Veșnicul ei drum prin această lume: mai întâi -Dumnezeu, apoi omul; în față – Dumnezeu, iar în urma Lui omul: „Ca să fie Hristos cel dintâi întru toate” (Col. 1, 18 ).

Ca atare stăpânirea este de la Dumnezeu (Rom. 13, 1-6): și ierarhia valorilor și ierarhia ordinii de la Dumnezeu este. De aceea, în principiu, trebuie să ne supunem stăpânirii care pune ordine, normalizează și care păstrează această ordine divină dată de Dumnezeu în lume. Altminteri survine căderea și decăderea în anarhie.

Stăpânirilor trebuie să ne supunem, în măsura în care ele mențin ordinea divină în lume, pentru că ele sunt „slugile Domnului” și – ca unor slugi ale Domnului. Stăpânirilor trebuie să ne supunem, pentru că ele, ca slugi ale Domnului, poartă sabie, cu care pedepsesc răul și apără binele. Stăpânirilor trebuie să ne supunem, pentru că ele, slugile Domnului, sunt „înfricoșătoare pentru faptele rele”, și nu pentru cele bune. Atunci însă, când

stăpânirile devin periculoase pentru faptele bune, când stăpânirile prigonesc binele dumnezeiesc, și mai mult decât toate, binele și atotbinele acestei lumi – pe Iisus Hristos, iar prin aceasta Biserica Sa, atunci acestor stăpâniri nu se cuvine să ne supunem, nici să le ascultăm. Creștinul trebuie să se lupte cu ele, și să se lupte anume prin binecuvântatele mijloace evanghelice. Niciodată creștinul să nu îndrăznească să se supună mai degrabă oamenilor, decât lui Dumnezeu, și mai cu seamă oamenilor potrivit lui Dumnezeu adevărat și Evangheliei Lui.

La început stăpânirea fusese dată, în principiu, de la Dumnezeu. Când însă stăpânirea se abate de la Dumnezeu și se ridică împotriva lui Dumnezeu, în acest caz ea se transformă în silnicie și prin aceasta încetează de a mai proveni de la Dumnezeu și este de la diavol. Deci noi, creștinii, cunoaștem și taina stăpânirii și taina silniciei: stăpânirea este binecuvântată de Dumnezeu, silnicia însă, este blestemată de Dumnezeu. Tot ce vine de la Dumnezeu este bine, iar dacă acest bine este întrebuițat în rău este de la diavol, întrebuițarea în rău a celor dumnezeiești – iată unde stă diavolul, și toată diavoliada lumilor toate, la un loc cu lumea oamenilor. Stăpânirea vine de la Dumnezeu, și până când ea rămâne în Dumnezeu și sub Dumnezeu și cu Dumnezeu – este binecuvântată. Părăsindu-L pe Dumnezeu, ea se transformă în violență – prin aceasta supunându-se pe sine puterii antidumnezeiești – diavolului. Aceasta este învățătura dreptmăritoare și apostolică, patristică, evanghelică despre natura și valoarea stăpânirii.

Aceasta este sfânta și infailibila învățătură ortodoxă a Bisericii lui Hristos, așa a fost de la început și până acum, și de acum în vecii vecilor. Și cine sunt martorii ei? Toți sfinții apostoli, toți sfinții părinți, toți sfinții mucenici. În mod deosebit sfinții mucenici, începând cu Sfântul și întâiul mucenic Ștefan, și până la noii noștri mucenici și câți alți sfinți mucenici ai vremurilor noastre. Ei toți au pățit pentru Domnul Hristos, toți laolaltă de la împărați, regi și cneji; într-un cuvânt, de la stăpânirile luptătoare contra lui Dumnezeu ai acestui veac. Și acești sfinți mărturisitori nu se numără cu miile, ci cu milioanele. Ei toți sunt sfinți și nemuritori ca martori ai adevărului divino-uman: creștinii trebuie să se împotrivescă poruncilor nelegiuite și necredincioase ale împăraților, domnitorilor, stăpânitorilor acestei lumi, oriunde s-ar afla ei, și oricine ar fi ei.

Fiecare sfânt mucenic, fiecare sfânt mărturisitor al credinței lui Hristos reprezintă o întruchipare vie și o personificare nemuritoare a preasfintei Atot-Evanghelii a Bisericii Ortodoxe: „Trebuie să ascultăm pe Dumnezeu mai mult decât pe oameni”. Fiecare din ei s-a ținut de această Atot-Evanghelică dumnezeiească cu tot sufletul, cu toată inima, cu tot cugetul. De aceea au și fost ei supuși la chinuri, la răutăți, de aceea au fost omorâți de către stăpânitorii apostazi din veac în veac.

Sursa: Arhimandrit Iustin Popovici, Biserica și statul, Editura Schitului Sfântului Serafim de Sarov, 1999